

Färdigstormat i skogen

Hur blev det i Öster-skogen i Boxholm när protesterna från de närboende hade lagt sig och skogsmaskinerna fick göra sitt?

— Acceptabelt, är svaret både från dem som protesterade emot avverknin-

garna och skogsbolagets folk.

— Bilden är annorlunda än den som jag föreställde mig när jag såg ordet slutavverkning i skogsbolagets ursprungsförslag, säger metallarbetaren Lennart Johansson.

Sidan 22

Foto: PER BREDBERG

Under plommonträdet i trädgården spelar Olle "Flickorna i Småland" på den hembyggda nyckelharpan

62 år med Sångarbröderna

Musiken blev Olles liv

Nej, Olle Fristedt, 85, kan inte släppa musiken helt.

Men efter 62 år i manskören Sångarbröderna och 56 år i kyrkokören har han nu dragit sig undan publiken och applåderna.

— Sådan förmåga att jag kunnat ägna mig åt musiken på heltid har

jag aldrig haft, förklarar Olle Fristedt vars musikliv rymmer flera glada minnen.

Det handlar om "Kusinorkestern" som spelade långt in på nätterna, om trestämmig sång i skolklassens kör, och Jussi Björling sjungandes "Land du välsignade" på Liseberg.

— Jag tycker om vackra harmonier

och rena klanger, säger Olle Fristedt som efter pensioneringen byggde sig en nyckelharpa och blev medlem av Boxholms Nyckelharpor.

Olle tar ned nyckelharpan som hänger på väggen bredvid pianot. Fingrarna är lite stela, men snart ljuder en schottis.

Sidan 23

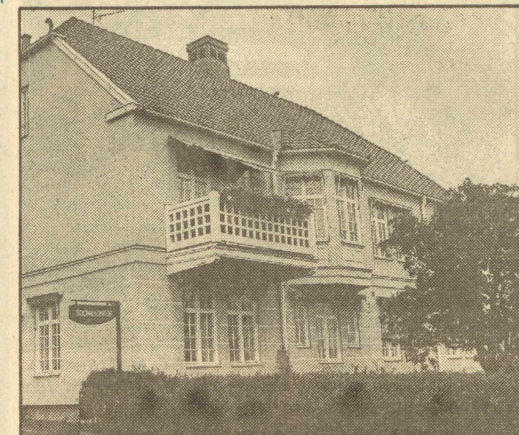

Foto: PER BREDBERG

Alderdomshem, BB, folkskola eller någonting annat? Vad har det en gång varit i huset som nu är socialkontor?

Var låg BB?

■ I dag är det socialkontor men vad har det en gång varit i det ståtliga huset på Nygatan 4 i Boxholm?

Deltag i Correspondentens tematävling, där det gäller att para ihop nutid och dåtid.

Per Bredberg har fotograferat tolv av de bygna-

der i Boxholm som i dag har helt annan funktion än den ursprungliga.

Var höll metodisterna till, var födde mödrarna sina barn, var tillverkades klitor? Kombinera bilderna med byggnadernas tidigare användningsområde.

Sidan 24

Vandra till Malexander?

■ En tipspromenad med hundra frågor, en vandring som tar minst sex timmar. Korpen i Boxholm anstränger sig för att hitta något annorlunda, något som skall visa att korpidrott inte är synonymt med svettiga karlar som sparkar varandra blå på fotbollsplanen.

Sidan 22

Hurdana är boxholmarna?

■ Karl-Johan Norén är tillbaka som lokalredaktör i Boxholm. Han kommenterar i dag vårens insändarbrev om boxholmsborna. "Visst har vi träskallar i Boxholm. Nog har vi kristna som förhåver sig. Lag och ordning är mest ett skämt."

Sidan 23

— När hyggesbruket var undanträngt av blädningen hade vi en svart period i svenskt skogsbruk. Skogvaktare Sten Nordqvist (till höger) försöker övertyga Lennart Johansson och Göte Andersson

Skall Boxholm få nytt namn?

Pär-Olov Tureson har lagt sig till med en udda åsikt som inte är okontroversiell.

Han vill ändra stavningen av Boxholm till Bocksholm.

— Det är den gamla och ursprungliga stavningen, förklarar han.

P-O, som han allmänt kallas, har som infödd boxholmare och obotlig lokalpatriot engagerat sig i bruksmuseets tillkomst och verksamhet.

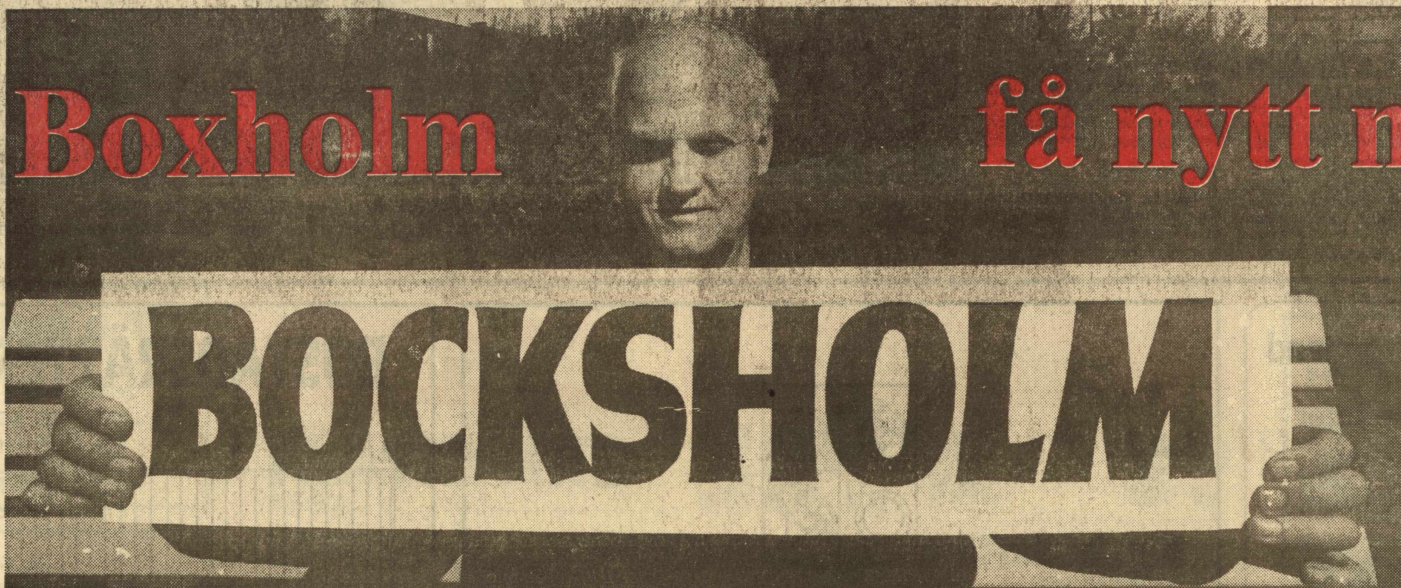
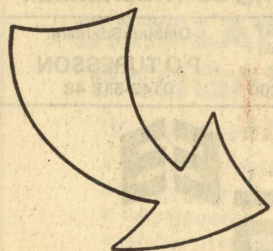
Idé som vuxit fram

— Jag har genom detta arbete fördjupat mig lite i hemortens historia. Idén att ändra stavningen av ortnamnet har vuxit fram i samband med detta.

Han säger sig driva frågan lite löst. Och tydligen lever han som han lär. Den konsultfirma som han startade förra året har Bocksholm i firmamamnet!

— I samband med att firmaregistrerades, men även senare, har det blivit inte så få påringningar just om namnet.

Så här tycker "folk"

P-O Tureson håller Bocksholm före Boxholm. Men hans företagarkollegor tycker att det blir för dyrt att ändra

Foto: JOHNNY GUSTAVSSON

När jag då har fått tillfälle att förklara för folk från länsstyrelsen och andra om hur jag ser på ortnamnet har de hållit med mig.

Kostar att ändra

Men invändningar har också rests. Från företagarkollegor i Boxholm. P-O utvecklar:

— Dom säger att det blir så stora kostnader. De tänker på

papper, skyltar och liknande. Jag tycker därför att det skulle vara intressant om en utredning gjordes just om kostnaderna. Min mening är att fördelarna med en ändrad stavning överväger nackdelarna.

Arvid Gustafsson Stenbock, stathållaren på Vadstena slott och sväger till Gustav Vasa, är upphovsman till ortnamnet.

År 1582 gjorde han en bytesaffär med kronan (det vill säga staten) som innebar att han blev ägare till två hemman i Flemminge by. På det ena av detta upprättade han ett säteri som han efter namnet på sin ätt lät kalla Bocksholm.

Stenbock flydde

Först kom säteriet, sedan bruket och samhället. Arvid

Stenbock upplevde dock bara säteriet. Som anhängare till kung Sigismund tvingades han fly till Polen 1596. Tre år senare drogs alla hans egendomar in till kronan.

Av Elis Wettergrens avhandling om Boxholms bruk och samhälle framgår det att ortnamnet stavades Boxholm redan i mitten på 1600-talet.

— Sannolikt skedde ändringen under ribbingarnas tid.

Släkten Ribbing kom ju in i bilden som ägare till säteriet redan 1609, kommenterar P-O.

Han finner det paradoxalt att ortnamnet har förfuskats när samhället i övrigt har vårdat det stenbockska ursprunget.

Stenbocken finns i kommunvapnet och har gett namn åt bland annat en skola och en restaurang.

P-O säger vidare att han mer och mer retar sig på att det finns så olika uttal av ortnamnet.

Frågan är dock om en stavningsreform kommer till rätta med det problemet. Visserligen finns det boxholmare som uttalar ortnamnet efter den gamla stavningen, P-O hör givetvis till denna kategori, men majoriteten gör det inte.

Varför ändrades det?

Varför skulle släkten Ribbing (eller om det möjligen var deras företrädare Herman Wrangel?) tvunget fingra på stavningen av säterinamnet?

— Det var antagligen finare med x än cks. Det stämde kanske bättre med något utländskt språk som var inne då, spekulerar P-O Tureson.

En annan gissning kan vara att Stenbocks efterträdare ansåg det vara förmått gjort av stathållaren det där med säterinamnet.

Det påstås nämligen, att han aldrig bodde där!

KARL-JOHAN NORÉN

Birgitta Palmqvist:

— Det är lite sent att ändra på en stavning som har funnits i flera hundra år. Jag tycker att vi ska ha kvar Boxholm, det är det som finns i människors medvetanden. Det finns ju fler orter som har x i namnet i dag fastän det inte funnits med från början. Ett näraliggande exempel är Malexander i vår egen kommun.

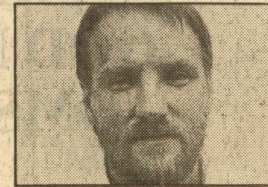
Conny Abrahamsson:

— Jag förstår tanken bakom förslaget men ifrågasätter om kopplingen till Arvid Stenbock blir så mycket tydligare. Man måste ju i alla fall känna till historien. Spondant tycker jag att det är bra som det är. Vi har exportindustri i kommunen och den tror jag inte är betjänt av en ändring. Boxholm är långt som det är.

Inger Karlsson:

— När jag först hörde talas om ändringen till cks tyckte jag inte om förslaget. Det är ju Boxholm som man har växt upp med. Sedan när jag har tänkt mer på det, har jag blivit mer positiv. Egentligen tycker jag nog att man ska följa den ursprungliga stavningen, även om det blir svårt innan man har hunnit vänja sig.

Alf Ek:

— Det vore inte fel att ändra den gamla stavningen. Under alla förhållanden tycker jag det är kul att P-O Tureson har tagit upp frågan. Att kostnaderna för företagen skulle bli för höga tror jag inte på. Allt behöver ju inte ändras på en gång utan man kan köra slut på de lager man har av kuvert och annat.

Britta Rehmsberg:

— Förslaget är inte dumt men jag tror att det är oegonomförbart. X-et har funnits med för länge. Själv har jag alltid uttalat ortsnamnet Bocksholm med betoning lagd på holm. Många av mina barndomskamrater gör likadant men det finns även de som säger Boxholm. Lars Orup på TV hade, enligt mitt tycke, det rätta uttalet.

Ulf Gemsjö:

— Som historiskt intresserad håller jag på en återgång till cks. Så fort Arvid Stenbock hade blivit av med säteriet förvanskades stavningen av det ursprungliga namnet. Historiska argument talar för att ortsnamnet bör ändras till det mer logiska Bocksholm. Kunde Hålsingborg ändras till Helsingborg kan Boxholm ändras till Bocksholm.

Foto: AGNETA HAGELIN

Marschen till Malexander är för vanligt folk med lite grundkondition, menar Iris Nyström

Tipspromenad i mammutstil

BOXHOLM
Från Boxholm till Malexander – till fots? Jodå, den sträckan är alldeles lagom för en dagsmarsch, tycker Korpen, som nu inbjuder till ett motionsarrangemang utöver det vanliga.

Den 9 september genomförs den 2,5–3 mil långa marschen i samarbete mellan Korpen i Boxholm och Malexanders IF. Minst ett 50-tal deltagare väntas till denna jättelika tipspromenad.

– Vi ordnar skjuts hem från Malexander, är det första Iris Nyström i Korpen säger när hon ska berätta om marschen.

Men innan man kommit så långt, blir det alltså en rekordlång promenad utmed en snittslad bana med sammanlagt 100 tipsfrågor.

Tiden är obegränsad och vägen körbar, säger Iris och menar att turen kan genomföras av alla som har vanlig grundkondition eftersom terrängen är snäll.

Provgång tre gånger

Hon har själv provgått sträckan tre gånger och vet att det tar minst sex timmar att traska till Malexander med flera pauser inräknade. Och man bör ta med matsäck, på-

utmed banan för att ingen ska försvinna...

Iris Nyström medger att den långa marschen är en småtåkig idé, en gång väckt av Eva Wik i simhallen.

– Vi för en evig kamp för att aktivera folk, och många gånger kan det vara svårt att hitta på något nytt, inte minst i en ort som Boxholm där så många jobbar skift, säger hon.

Vattengympa

– Det ska verkligen bli roligt att samla krafterna på en enda stor och udda grej. Om inte annat för att göra ännu fler uppmärksamma på att Korpen faktiskt finns.

Korpen i Boxholm för annars en mycket alert och aktiv tillvaro med aktiviteter för alla åldrar. Alltifrån innebandy och ungdomsgården till pensionärsgympa, tipspromenader och cykla-gå-till-jobbet-arrangemang.

– Vi har haft turen att få en styrelse där alla är beredda att satsa mycket tid och engagemang, konstaterar Iris.

För att slå ihjäl myten om att korpidrott är synonymt med sveftiga karlar som sparar varandra blå på fotbollsplanen, berättar hon gärna om andra aktiviteter.

Sjögarpslunken och 12-timmars i simning är välkända begrepp för många. Cirkelverksamhet och 12-timmars i gå-lunka-löp är på gång.

– Vi drar igång med vat-

Efter avverkningen i Österskogen

Alla parter blev nöjda

"Den svenska modellen" påstås vara död. På arbetsmarknaden är det kanske så, men i de tätortsnära skogsmarkerna lever den och har hälsan.

Ätminstone i Österskogen i Boxholm där skogsavverkningarna i kompromissens tecken utfallit på ett sätt som alla accepterar.

För den skull saknas inte kännen att kivas om. Ett är blåbärsriset. Ett annat är hygenas inverkan på skogsbeståndet.

– Undervegetationen förändras. Blåbärsriset och murklorna försvinner, säger metallarbetaren Lennart Johansson.

"Blåbären kvar"

– Blåbären finns kvar, rättar skogsvaktaren Sten Nordqvist.

– Jag har då varken hittat ris eller blåbär, kontrar Lennart.

– Då har det inte funnits blåbärsris här. Avverkningen har inte påverkat det, fortsätter Sten.

De går över ett cirka fem hektar stort hygge på vilket några hundratal lämnades kvar vid avverkningen i vint-ras. Hygget gränsar till den pågående nybebyggelsen på Dalenområdet.

90-åriga tallar

De kvarlämnade 90 år gamla tallarna är ståtliga och står utspridda över hela området. De mildrar den visuella effekten av skogsmaskinernas framfart och Lennart är rätt nöjd med vad han ser.

Bilden är annorlunda än den som jag föreställde mig när jag såg ordet slutavverkning i skogsbolagets ursprungsförslag. Detta är acceptabelt, menar han.

Protester

Lennart blev talesman för protesterande närboende till Österskogen när rykten kom i omlopp förra hösten att Boxholms Skogar AB skulle hugga ner det mesta i detta välbesökta område.

Han har i många år varit drivande kraft i Boxholms orienteringsklubbs motionskommitté.

– De som protesterade visste att vi skötte motionslederna i Österskogen. Därför kom de till mig med sin listor, inleder Lennart, när han följer med Correspondenten ut i sko-

skogsbetaren Lars-Bertil Oscarsson samt pensionären Göte Andersson, en av de 350 personer som skrev på protestlistorna.

Sten har nyligen gått i pension som planeringschef på Boxholms Skogar AB och har nästan 50 år i skogsbranschen. I likhet med Göte har han som barn lekt i Österskogen.

– Sådan här jämnårig skog får inte finnas enligt dagens naturvårdare, säger han syrligt, och hejdar oss vid ett färdigallrat, planterat barrskogsparti.

Träden står luftigt och det är fri sikt genom den cirka 40 år gamla skogen.

Kalhöggs

Så visar Sten Nordqvist oss ett annat bestånd som han själv var med om att skapa utrymme för genom kalhuggning i slutet av 1940-talet.

Skogsvaktare Sten Nordqvist

Inte heller det inbjuder till några estetiska anmärkningar från det medvandrande sällskapet. Sten går på om hygesbrukets fördelar och tecknar en bakgrund

– Under perioden 1920–1950 var hygesbruket undantärgt av blädningen, då man tog upp luckor av enskilda träd eller grupper av träd för att det genom självsådd sedan skulle bli återväxt med olika åldersklasser blandade i ett och samma bestånd.

– Det var produktionsmässigt en svart period i svenskt skogsbruk. Skogen trasades sönder. I dag saknar vi skog från denna tid, påstår skogsvaktaren.

Miljötallar

Åter till hygget med de kvarlämnade tallarna. I ursprungsförslaget till slutavverkning ville Sten här ha ett kalhygge.

Detta trots att det är ett beprövat alternativ att lämna kvar ett antal så kallade fruträd för självsådd (såvida det inte handlar om gran).

Varför valdes inte det här?

– Det är inte rätt marktyp. Det måste vara torrare mark för att tallen ska kunna förnya sig genom självföryngring. Det är bara av miljöhänsyn som dessa tallar står kvar. Vi kan åtminstone inte lita på att det blir någon självsådd här, svarar Sten.

Björnamossen

I Björnamossen, sydväst om miljötallarna, ska bara hälften av skogen avverkas. Arbetet, som berör norrsidan av den vältrampade stigen genom mossen, skulle ha utförts den gångna vintern men fick skjutas upp på grund av att marken inte bar maskinerna. Tjällen var för dåliga.

Även här hade Sten tänkt sig ett hygge i första planeringsomgången.

– Min bedömning var att det var bättre att ta föryringsfasen på en gång, och sedan låta området vara fritt från störningar i minst tio år. Nu blir det två ingrepp i stället förett.

Förutom norra kanten av

Björnamossen tvingades skogsarbetarna avstå huggning i ett område strax norr om Vargstigen. De försöker på nytt kommande vinter.

De arealer som återstår att avverka är på cirka fem hektar. Det betyder att en fjärdedel av det planerade arbetet är ogjort.

Lars-Bertil Oscarsson var med och högg i vint-ras. Han hörde inga negativa kommentarer från de många människor som vandrade förbi avverknings- och gallringsplatserna.

Skräpträd sparas

Lars-Bertil, som är fackbas för skogsarbetarna i Boxholm, ser med gillande på kompromisser om avverkningar.

– Ju fler som blir nöjda, desto bättre är det. Vi lämnar kvar en del "skräp" som vi normalt sett alltid tar bort. Det är inga större uppföringar sett till värdet av att allmänheten blir nöjd.

Han är inte rädd för att miljöhänsyn och eftergifter till den allmänna opinionen ska hota jobben. Snarare tvärtom.

– Ju mer miljöhänsyn som tas, desto mer manuellt arbete blir det. Men det är klart, det får ju inte gå så långt att det

krävs stopp för avverkningar, men där är vi inte i Boxholm.

"Ser skapligt ut"

Göte Andersson går mycket i Österskogen. Han är belåten med resultatet av avverkningarna.

– Det ser skapligt ut. Sådana där kalhyggen vill jag gärna slippa se, säger han.

Och det slipper han för det står frutallar eller skärmar av träd på alla hyggen.

Intill bebyggelse och i område som är av stor betydelse för vetenskapligt naturvård, friluftsliv, rekreation eller kulturmiljövärde skall, "särskild hänsyn tas utöver den som skall iakttagas på annan skogsmark" säger en föreskrift till skogsvårdslagen.

– Det är luddigt, konstaterar Sten, som räknar med att det så småningom utvecklas en klarare praxis än den som finns i dag. Föreskriften är sju år gammal.

Skogsvårdsstyrelsen

Innan skogsmaskinerna kördes ut i Österskogen inlät sig både skogsvårdsstyrelsen och kommunen i en dialog med markägaren, något som lagstiftningen förutsätter vid denna typ av skogsvårdsåtgärder.

– Skogsvårdsstyrelsens synpunkter vägrade tungt som jag uppfattade det. Jag tycker att denna myndighet uppträdde just både mot skogsbolaget och mot de närboende, säger Lennart.

Den nästan två timmar långa skogsvandringen går mot sitt slut. Det har varit många stopp. Fotografen har plåtat och skogsvaktaren har predikat.

Vi har fått höra om hygesbrukets administrativa och ekonomiska nödvändighet, om vikten av att skogsbruk bedrivs och bedöms långsiktigt, och om behovet av ökad förstärkning för näringsens villkor när skogen står för över hälften av den svenska nettoexporten.

Lennart ifrågasätter

– Vi har aldrig haft så mycket skog i Sverige som i dag, påstår Sten.

– Jag ifrågasätter, när jag ser alla kalhyggen ute i Blåvik, om det alls hade funnits någon vuxen skog kvar om inte blädningstekniken tidigare använts, kommenterar Lennart.

Han tvekar vara det när-

nu inbjuder till ett motionsarrangemang utöver det vanliga.

Den 9 september genomförs den 2,5–3 mil långa marschen i samarbete mellan Korpen i Boxholm och Malexanders IF. Minst ett 50-tal deltagare väntas till denna jättelika tipspromenad.

— Vi ordnar skjuts hem från Malexander, är det första Iris Nyström i Korpen säger när hon ska berätta om marschen.

Men innan man kommit så långt, blir det alltså en rekordlig promenad utmed en snittslad bana med sammanlagt 100 tipsfrågor.

— Tiden är obegränsad och vägen körbar, säger Iris och menar att turen kan genomföras av alla som har vanlig grundkondition eftersom terrängen är snäll.

Provgång tre gånger

Hon har själv provgått sträckan tre gånger och vet att det tar minst sex timmar att traska till Malexander med flera pauser inräknade. Och man bör ta med matsäck, påpekar hon.

— Vi har ett gäng som aviserat att de tänker springa hela vägen, men de har själva ordnat följebil och vätska. De övriga kommer vi att hålla koll på. Alla deltagare numreras och ska prickas av två gånger

hitta på något nytt, inte minst i en ort som Boxholm där så många jobbar skift, säger hon.

Vattengympa

— Det ska verkligen bli roligt att samla krafterna på en enda stor och udda grej. Om inte annat för att göra ännu fler uppmärksamma på att Korpen faktiskt finns.

Korpen i Boxholm för annars en mycket alert och aktiv tillvaro med aktiviteter för alla åldrar. Alltifrån innebandyn och ungdomsgården till pensionärsgymna, tipspromenader och cykla-gå-till-jobbet-arrangemang.

— Vi har haft turen att få en styrelse där alla är beredda att satsa mycket tid och engagemang, konstaterar Iris.

För att slå ihjäl myten om att korpidrott är synonymt med svettiga karlar som sparkar varandra blå på fotbollsplanen, berättar hon gärna om andra aktiviteter.

Sjögårpslunken och 12-timmars i simning är välkända begrepp för många. Cirkelverksamhet och 12-timmars i gå-lunka-löp är på gång.

— Vi drar igång med vattengympan snart igen, den här gången också för herrar. För karlarna är på gång, inte bara när det gäller rena idrotter utan också i motionssvängen och friskvården, avslutar hon belåtet.

AGNETA HAGELIN

90-åriga tallar

De kvarlämnade 90 år gamla tallarna är ståtliga och står utspridda över hela området. De mildrar den visuella effekten av skogsmaskinernas framfart och Lennart är rätt nöjd med vad han ser.

— Bilden är annorlunda än den som jag föreställde mig när jag såg ordet slutavverkning i skogsbolagets ursprungsförslag. Detta är acceptabelt, menar han.

Protester

Lennart blev talesman för protesterande närboende till Österskogen när rykten kom i omlopp förra hösten att Boxholms Skogar AB skulle hugga ner det mesta i detta välbesökta område.

Han har i många år varit drivande kraft i Boxholms orienteringsklubbs motionskommitté.

— De som protesterade visste att vi skötte motionslederna i Österskogen. Därför kom de till mig med sin listor, inleder Lennart, när han följer med Correspondenten ut i skogen för att se resultatet av avverkningarna.

350 skrev på

Med på vandringen är vidare skogvaktaren Sten Nordqvist (han gjorde upp avverkningsplanerna för området),

Miljötallar har sparats på hyggerna i Österskogen. Skogvaktaren Sten Nordqvist, skogsarbetaren Lars-Bertil Oscarsson, strövande pensionären Göte Andersson och de närboendes talesman Lennart Johansson är överens om att resultatet av avverkningarna är acceptabelt

der. Skogsvårdsstyrelsens synpunkter vägde tungt som jag uppfattade det. Jag tycker att denna myndighet uppträdde just både mot skogsbolaget och mot de närboende, säger Lennart.

Den nästan två timmar långa skogsvandringen går mot sitt slut. Det har varit många stopp. Fotografen har plåtat och skogvaktaren har predikat.

Vi har fått höra om hyggesbrukets administrativa och ekonomiska nödvändighet, om vikten av att skogsbruk bedrivs och bedöms långsiktigt, och om behovet av ökad förståelse för näringsens villkor när skogen står för över hälften av den svenska nettoexporten.

Lennart ifrågasätter

— Vi har aldrig haft så mycket skog i Sverige som i dag, påstår Sten.

— Jag ifrågasätter, när jag ser alla kalhyggen ute i Blåvik, om det alls hade funnits någon vuxen skog kvar om inte blädningstekniken tidigare använts, kommenterar Lennart.

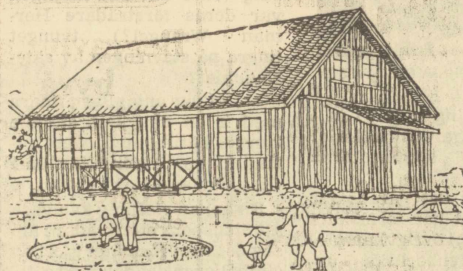
Han tycks vara det närmaste man kan komma — av en trädkramare i det fredliga, svenska modellens Boxholm.

Text:
KARL-JOHAN NOREN
Foto:
PER BREDDBERG

HSB Västra Östergötland

HSB bygger 10 lägenheter i Boxholm, bostadsrättsföreningen Manhem.

Visning ons den 12 sep

kl 18.00 - 20.00

Föreningen ligger i hörnet Älvkullevägen - Ekens väg.

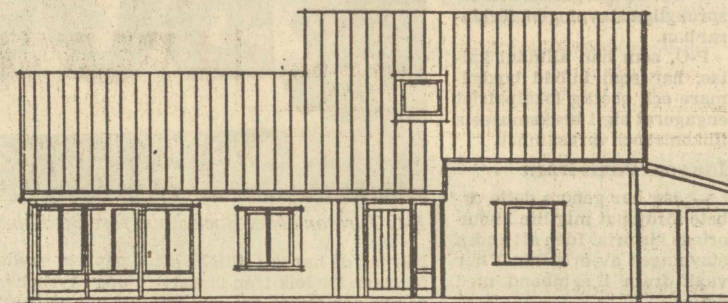

BOXHOLMS KOMMUN

för

ARBETE
FRITID
GOD MILJÖ
OMSORG

BOSTADSRÄTTER I BOXHOLM

11 st fristående småhus

Vi bygger bostadsrätter i Dalen, Boxholm, på 3 rum och kök, boyta 99 kvm samt uppvärmd inredningsbar vind på 36 kvm. Inflyttning under februari – april 1991.

Villorna har bland annat:

- Grundkonstruktion som ger varma, fukt- och radonsäkra golv.
- Låg energiförbrukning.
- Vattenburet värmesystem för flexibilitet.
- Uppvärm garage och förråd.
- Förberett för centraldammsugare.
- Inbyggd spishäll med varmluftsugn i bänkhöjd.

Preliminära kostnader:

Grundavgift 90.000:-- 110.000:--

Månadskostnad 4.000:-- 4.400:--

Ett helt liv med musik

BOXHOLM

Efter mer än 76 år med sång och musik har Olle Fristedt, 85 år, valt att avstå från strålkastarljus och applåder.

Redan före 1914 sjöng Olle i en kör i skolan. 1928 gick han med i Manskören Sångarbröderna och sjöng där till i våras. Nästan samtidigt var han medlem av Kyrkokören, men där slutade Olle för fem år sedan.

— Jag tycker om vackra harmonier och rena klanger. Det betyder mest, säger Olle Fristedt.

Olle Fristedt har sjungit så länge han kan minnas. Som liten sjöng han i en liten kör i klassen i skolan.

— Vi sjöng trestämmigt, det minns jag, säger Olle när han letar i minnet.

Att Olle skulle ägna sig åt sång och musik kom inte som någon överraskning för hans föräldrar. Både hans far och farbror var medlemmar av manskören. Tidigt försökte Olle ta ut melodier på orgeln som fanns i hemmet. Lite se-

nare tog han piano- och orgel- och kantors Bernhard Dübern, men det var inte helt enkelt.

— Nej, säger Olle. Jag fick öva på orgeln där hemma och spela upp på piano för Dübern, och det var något helt annat.

Det var pappa Jonas som lärde Olle och hans syskon noter. Olles yngre bror Gösta spelade fiol, något som Olle också försökte, fast med sämre framgång.

1928 gick Olle Fristedt med i manskören, ett engagemang som kom att vara i 62 år. Två år senare, 1930, blev han medlem av kyrkokören. Det samarbetet varade 56 år.

Manskören var ett tag på 30-talet rena familjeangelägenheten för Olle. Där sjöng, förutom Olle, hans två bröder, far och farbror Märten som 1928 var körens ledare. Trots alla dessa år som körsångare har Olle aldrig tagit en sång- eller orgel-lektion, något som han ångrar i dag.

— Ja, det hade varit roligt. Inte för karriärens skull utan för egen del, förklarar han.

Byggede nyckelharpa

Olle har aldrig haft någon tanke på att ägna sig åt sång och musik på heltid. Sin dag-

När "Kusinorkestern" samlades hemma hos Olles bror Gösta kunde musiken höras hela nätterna. Från vänster Ragnar Kjellgren, cello, Inge Kjellgren, fiol, Gösta Fristedt, fiol och Olle vid pianot

liga sysselsättning har han först haft vid Boxholms Sägverk i 15 år och därefter som svarvare vid Mekaniska Verkstaden 1935–1972, då han blev folkpensionär.

— Nej, säger Olle och slår ifrån sig med båda händerna. Sådan förmåga att jag kunnat ägna mig åt musiken på heltid har jag aldrig haft.

När Olle blev pensionär såg han en annons i lokaltidningen om en kurs i nyckelharpsbygge. På kursen, som leddes av Sigurd Norén, byggde Olle sitt instrument och därefter var han medlem av Boxholms Nyckelharpor. Detta utan att ha någon folkmusikalisk bakgrund.

— Det var byggandet som

var intressant — att se om man skulle klara av det, säger Olle, och tar ned nyckelharpan som hänger på väggen bredvid pianot.

Tusenmannakör

Fingrarna är lite stela, men snart hörs "Flickorna i Småland" och en schottis.

Naturligtvis har Olle många

musikkupplevelser som han mer än gärna minns. Det första berättar om hur musiken kan gripa tag i lyssnarens alla innersta känslor. Olle och hans fru Rut var på semesterresa till Göteborg på 50-talet och besökte Liseberg. Där stod Jussi Björling på scenen och sjöng "Land du välsignade".

— Det kändes i hela kroppen. Det var svårt att hålla sig och jag började gråta, minns Olle.

Det andra musikminnet är från sommaren 1930, när Olle tillsammans med Östgöta Sångarförbund reste till Stockholm för att sjunga på världsutställningen.

— Det var första besöket i Stockholm och stora kören sjöng "Bondbröllop" av August Söderman, berättar Olle.

Nu har Olle Fristedt slutat med körsången och att spela offentligt, men helt kan han inte släppa musiken. Ibland spelar han för sin fru Rut och för vänner och bekanta. Dessutom lyssnar han gärna på Kjell Lönn och hans körprogram på TV.

Text: TOR-BJÖRN LYRHED
Foto: PER BREDBERG

Fågel eller fisk?

■ Vad ska jag tycka om boxholmarna och Boxholm? Vem av insändarskribenterna har rätt i den en gång om halvåret upplammande debatten?

Visst har vi träskallar i Boxholm. Inte minst inom idrotten. Ek i ishockeyn, Ask i fotbollen, Grahn i ridsporten, Lindh i dragkampen. Hela dragkampsgänget är, vet ja, Björke.

Men vi har också ljushu-

Med träningsmetoderna. Förekommer ingen bartering.

Å andra sidan är vi ju en samma om barbering. Hon tar några tussar, den folkska sparrhöken i Österskogen, sedan kan man tala om tempoträning. Med dem som blivit anfallna.

Lag och ordning är mest ett skämt. Boxholmsligan opererar helt öppet. Till och med på offentliga möten. Nu väntar bara den luttrade allmänheten på att polisstyrelsens ordförande Svante Larsson ska ordna vänortsutbyte med Skänningeligan.

Allt är dock inte svart eller vitt ens på detta område. Tjuvfiskare i Sommen sätts dit. Fiskevårdsområdets ordförande Carl Hult till och med bor i Färlorna.

Det är för övrigt dåligt med fisk i Sommen. De som har storryssjor i sjön säger att detta kan bero på tusen

Boxholmarna är fina och snälla

vuden. Som på Boxholms tvåan. Hur många gånger har det inte gått upp ett Liljeholmens för skeppare Hektor när han ångat på upp mot färjeläget.

I politiken är det inte vad det synes vara. De röda är så lagom röda: privatiserar skolmat och fjärrvärme. Räddar privata sjukhem och går på i sina moderat designade blå-ståll.

Men det är också ärligt och rakt. Miljöpartisterna ger sig inte ut för att vara annat än vad de är — de gröna. De som aldrig öppnar mun utan som verkligen beter sig som nybörjarmässigt gröna.

Nog har vi kristna som förhåver sig. Läs Svenska kyrkans predikoturer. "Friluftsgudstjänst i Höjden" stod det i somras.

Fast vi har även försam-

Boxholmarna är knepiga

och en saker, i princip på allt utom storryssjorna.

Vi har i gengäld gott om fisk inne i samhället. Så kallade korthajar går i stäm om fyra vid varje lekplats i bridgesällskapet vatten. Och så har vi näbbgäddor som flyter ovanpå lite varans.

Nu måste jag ge mig. Jag är så mesig, så klugen, vägar inte ta ställning. Förlovar mig hela tiden i resonerang av typen "å andra sidan... å andra sidan...".

Var säkert sängvårdare som barn och hämmad som tonåring.

Känner mig nu direkt störd. Av min mardrömmar.

Om att boxholmarna är mitt emellan...

KARL-JOHAN NORÉN

Inget fel på Boxholm

EXP 0142-515 34
Red 0142-501 35
Storgatan 25
CORRESPONDENT
ÖSTGÖTA

AB
RUM
• TEL 0142-193 80
18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

RDANLÄGGNING
• SERVICE
erigesuccé
SUBISHI
VAKANTA

plöcker fram noter som han en

Olle Fristedt
började sin musikaliska bana i slutet av 1920-talet, men i våras fick det vara nog

En nyckelharpa är ett verkligt konstverk. Instrumentet fungerar som en blandning av fiol och piano

Hur användes husen förr?

Bild 1 – förskola

Bild 2 – sågsliperi

Bild 3 – motionsgård

Det finns gott om exempel i Boxholm på hus och andra byggnader som har "återanvänts". Det vill säga de har i dag en funktion som är helt annorlunda än den ursprungliga.

Försök att para ihop nutid och dåtid i Correspondentens tematävling.

Nutiden har fångats i tolv bilder tagna av ÖC-fotografen Per Bredberg. Bildtexterna anger byggnadernas nuvarande användningsområde.

Dåtiden är denna (en tidigare funktion om än kanske inte i samtliga fall den ursprungliga):

- A – baptistkyrka
- B – arbetarlänga
- C – kistverkstad
- D – Folkets hus
- E – ålderdomshem
- F – läkarvilla
- G – konsumaffär
- H – metodistkyrka
- I – BB
- J – folkskola
- K – överingenjörsbostad
- L – kafé.

Fyll i rätt bokstäver i tävlingskupongen, eller gör din egen kupong, och skicka den till Östgöta Correspondenten, Box 3, 590 10 Boxholm. Märk kuvertet "Tema Boxholm".

Det går givetvis lika bra att lämna tävlingsbidraget direkt till Correspondentens redaktion i Boxholm på Storgatan 25. Bidragen ska vara tidningen tillhanda senast 12 september.

Det är inte tillåtet att delta med mer än ett tävlingsbidrag per person. Vi har ett antal priser som lottas ut bland dem som har alla kombinatiner rätt. Lycka till!

Bild 4 – skogskontor

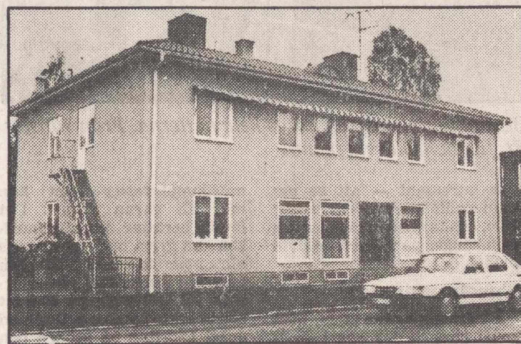

Bild 5 – BIF:s klubblokal

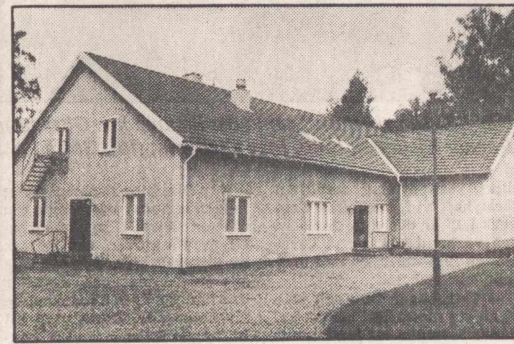

Bild 6 – församlingshem

Bild 7 – bostadshus

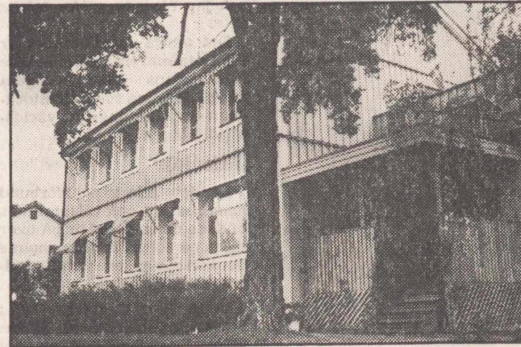

Bild 8 – elverkskontor

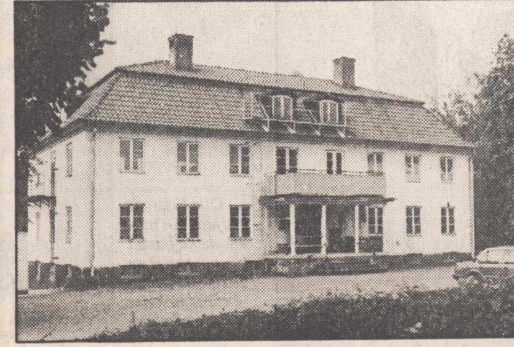

Bild 9 – fabrikslager

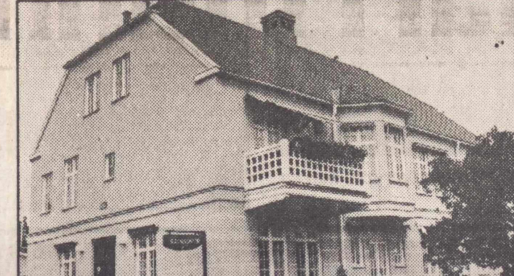

Bild 1 - förskola

Bild 2 - sågsliperi

Bild 3 - motionsgård

Det finns gott om exempel i Boxholm på hus och andra byggnader som har "återanvänts". Det vill säga de har i dag en funktion som är helt annorlunda än den ursprungliga.

Försök att para ihop nutid och dåtid i Correspondentens tematävling.

Nutiden har fångats i tolv bilder tagna av ÖC-fotografen Per Bredberg. Bildtexterna anger byggnadernas nuvarande användningsområde.

Dåtiden är denna (en tidigare funktion om än kanske inte i samtliga fall den ursprungliga):

- A - baptistkyrka
- B - arbetarlänga
- C - kistverkstad
- D - Folkets hus
- E - ålderdomshem
- F - läkarvilla
- G - konsumaffär
- H - metodistkyrka
- I - BB
- J - folkskola
- K - överingenjörsbostad
- L - kafé.

Fyll i rätt bokstäver i tävlingskupongen, eller gör din egen kupong, och skicka den till Östgöta Correspondenten, Box 3, 590 10 Boxholm. Märk kuvertet "Tema Boxholm".

Det går givetvis lika bra att lämna tävlingsbidraget direkt till Correspondentens redaktion i Boxholm på Storgatan 25. Bidragen ska vara tidningen tillhanda senast 12 september.

Det är inte tillåtet att delta med mer än ett tävlingsbidrag per person. Vi har ett antal priser som lottas ut bland dem som har alla kombinationer rätt. Lycka till!

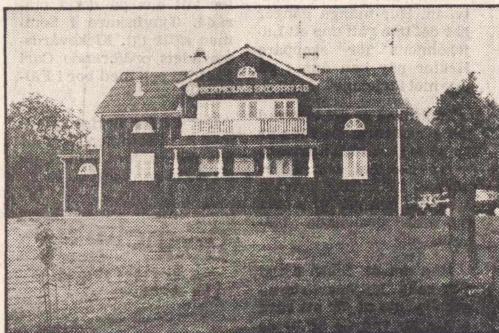

Bild 4 - skogskontor

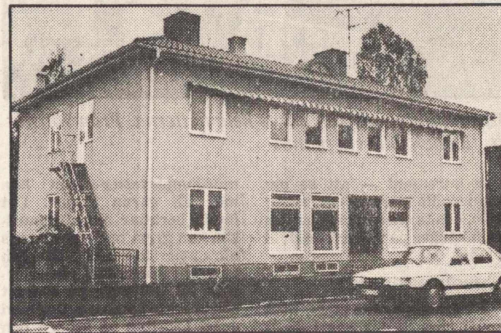

Bild 5 - BIF:s klubblokal

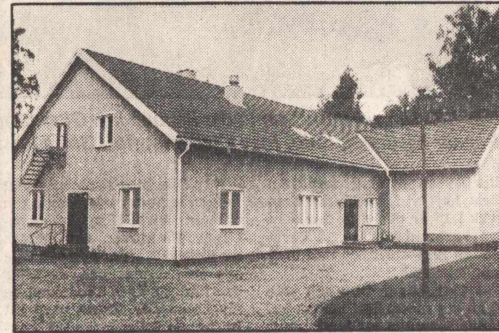

Bild 6 - församlingshem

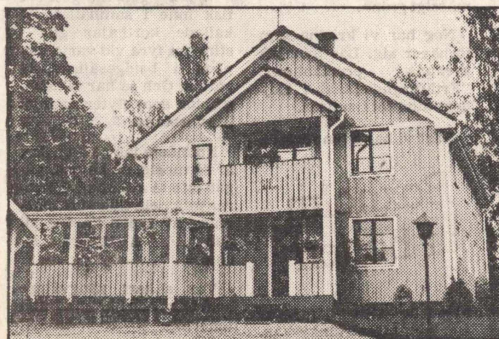

Bild 7 - bostadshus

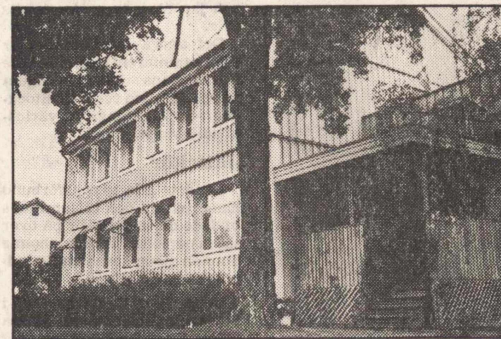

Bild 8 - elverkskontor

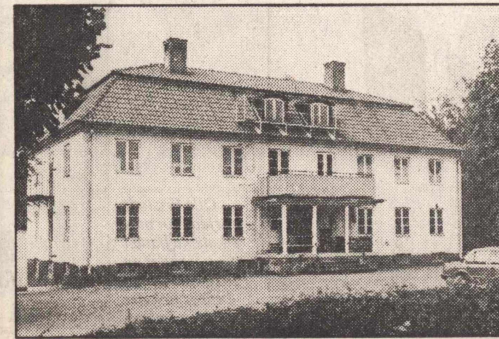

Bild 9 - fabrikslager

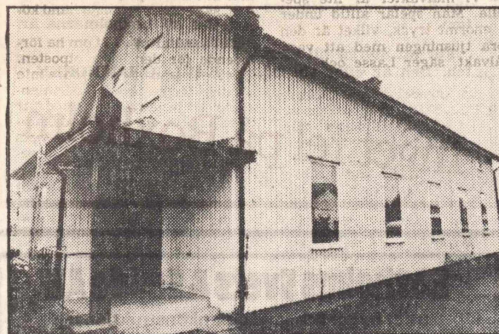

Bild 10 - BMK:s klubblokal

Bild 11 - färghandel

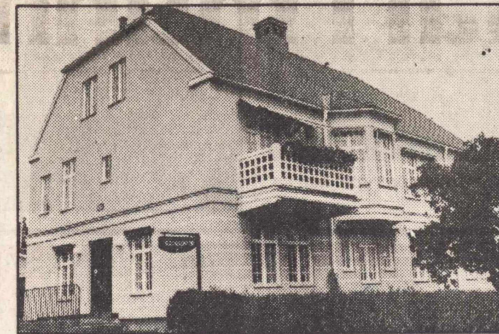

Bild 12 - socialkontor